

DIGITALISERINGSSTYRELSEN

Indsatsen for digitaliseringsklar lovgivning

Årsrapport 2023

November 2023

2023

Indhold

1. Hvad er digitaliseringsklar lovgivning?	3
1.1 Sekretariat for digitaliseringsklar lovgivning.....	6
1.2 Årsrapporten i hovedtræk	8
2. Hovedkonklusioner	9
3. Indsatsen for at gøre lovgivningen digitaliseringsklar	10
3.1 Andel af lovforslag med implementeringskonsekvenser for offentlige myndigheder.....	10
3.2 Ministeriernes overholdelse af seks ugers-fristen.....	12
3.3 Ministeriernes indarbejdelse af anbefalinger fra høringsvar	13
Bilag A – Metoderedegørelse	14

1. Hvad er digitaliseringsklar lovgivning?

Digitaliseringsklar lovgivning skal bidrage til at skabe et enklere regelgrundlag, der er let at administrere, og som er forståelig for alle borgere og virksomheder. Samtidig skal følgevirkningerne af ny lovgivning fremhæves, sådan at konsekvenserne af lovgivningen bliver mere gennemsigtige.

At lovgivningen er digitaliseringsklar indebærer, at den skal udformes i overensstemmelse med de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning. Det betyder bl.a., at lovgivningen skal være så enkel og klar som mulig, at den understøtter automatisk sagsbehandling, hvor det giver mening, og at man sikrer, at datahåndteringen er både tryk og sikker. Desuden skal allerede eksisterende offentlige it-løsninger, data og begreber så vidt mulig genbruges.

Offentlige implementeringskonsekvenserne, bl.a. i relation til borgerne og ved væsentlig udvikling eller tilpasning af it-systemer, skal ligeledes vurderes og fremgå af bemærkningerne til lovforslaget.

Indsatsen skal bidrage til, at lovgivningen understøtter effektive og brugervenlige digitale løsninger samt sikre en tryk og sikker digital udvikling med respekt for borgernes retssikkerhed.

Samtidig skal eksisterende lovgivning løbende gennemgås med henblik på at vurdere, om den i højere grad kan gøres digitaliseringsklar.

Syv principper for digitaliseringsklar lovgivning

Lovforslag skal udarbejdes i overensstemmelse med følgende principper:

Enkle og klare regler

Lovgivningen skal være enkel og klar, så den er let at forstå for borgere og virksomheder samt let at administrere.

Digital kommunikation

Lovgivningen skal understøtte, at der kan kommunikeres digitalt med borgere og virksomheder.

Muliggør automatisk sagsbehandling

Lovgivningen skal understøtte, at administrationen af lovgivningen kan ske helt eller delvist digitalt og under hensyntagen til borgernes og virksomhedernes retssikkerhed.

Sammenhæng på tværs - ensartede begreber og genbrug af data

Begreber og data skal genbruges på tværs af myndigheder. Hvis der allerede findes data, som understøtter lovens begreber, bør lovgivningen udformes, så det bliver muligt at anvende disse data.

Tryk og sikker datahåndtering

Tekniske løsninger skal bygges på en måde, så alle led i administrationen understøtter en sikker og tryk datahåndtering, og at der sikres transparens i den offentlige datahåndtering.

Anvendelse af offentlig infrastruktur

Offentlige myndigheder skal anvende eksisterende offentlig it-infrastruktur, så der sikres størst muligt genbrug og sammenhæng på tværs.

Forebygger snyd og fejl

Lovgivningen skal udformes, så den giver mulighed for effektiv it-anvendelse i kontroløjemed.

Kilde: vejledning om digitaliseringsklar lovgivning

Implementeringskonsekvenser

Konsekvenser af ny lovgivning skal vurderes.
Det omfatter følgende fire elementer:

It-styring og risiko

Hvad er konsekvenserne i forhold til eksisterende it-systemer, kræves der udvikling af nye og indebærer det væsentlige risici fx i forhold til, hvornår lovgivningen kan træde i kraft?

Organisatoriske forhold

Er der væsentlige ændringer i forhold til organisering og kompetencedeling mellem myndigheder, og er der risici forbundet hermed?

Databeskyttelse

Er lovgivningen og den foreslåede administration af loven i overensstemmelse med databeskyttelseslovgivningen? Er der taget de rette forholdsregler ved eventuel datadeling og udveksling af data mellem offentlige myndigheder.

Betydning for borgerne

Bidrager lovgivningen til større gennemsigtighed, bedre tilgængelighed for borgere og virksomheder samt en mere ensartet sagsbehandling? Sikres det, at digitaliseringen respekterer borgerens rettigheder i national lovgivning?

1.1 Sekretariat for digitaliseringsklar lovgivning

Til at understøtte indsatsen for at gøre lovgivningen digitaliseringsklar, er der etableret et sekretariat i Digitaliseringsstyrelsen. Sekretariatet screener udkastet til regeringens lovprogram. De lovforslag, som sekretariatet vurderer har relevans for digitaliseringsklar lovgivning, rekvireres i præhøring. Særligt relevante lovforslag udtages til såkaldt tidlig dialog. Det indebærer, at det relevante ministerie tilbydes mere omfattende sparring og vejledning i forbindelse med udarbejdelsen af lovforslaget.

Relevante lovforslag skal sendes til sekretariatet så vidt muligt 6 uger før, at det kommer i offentlig høring. Herefter afgiver sekretariatet et høringssvar med anbefalinger til lovforslagets udformning i overensstemmelse med principperne for digitaliseringsklar lovgivning og til vurderingen og beskrivelsen af de implementeringskonsekvenser, der følger af lovforslaget.

Ud over sekretariatets indsats knyttet til de enkelte lovforslag udvikler sekretariatet vejledningsmateriale om digitaliseringsklar lovgivning, samt tilbyder uddannelse henvendt til ministerierne.

Figur 1 illustrerer sekretariatets indsats for at understøtte ministeriernes arbejde med digitaliseringsklar lovgivning fra et lovforslags begyndelse til fremsættelsen for Folketinget.

Figur 1 proces for arbejdet med digitaliseringsklar lovgivning

1.2 Årsrapporten i hovedtræk

Årsrapporten samler op på ministeriernes efterlevelse af kravene om, at lovgivningen skal være digitaliseringsklar med afsæt i sekretariatets afgivelse af hørings svar. Rapporten viser udviklingen i andelen af relevante lovforslag fra ministerierne sammenlignet med foregående folketingsår¹ og graden hvorved vores anbefalinger er indarbejdet i det lovforslag, der efterfølgende fremsættes for Folketinget. Endelig beskrives udviklingen i graden hvorved lovforslag modtages rettidigt i høring hos sekretariat for digitaliseringsklar lovgivning.

¹ I denne rapport anvendes betegnelsen Folketingsår frem for Folketingssamling. Med valget til Folketinget i 2022 opdeltes Folketingsåret 2022-23 i to samlinger. Disse samlinger behandles i nærværende rapport under ét, da sekretariatet har modtaget flere lovforslag fremsat i 2. samling til behandling i løbet af 1. samling. Denne fremstilling sikrer endvidere sammenlignelighed i rapportens nøgletal med de foregående årsrapporter.

2. Hovedkonklusioner

1

Ministerierne indarbejder i høj grad sekretariatets anbefalinger.

2

Folketingsvalget i 2022 har ført til en betydelig nedgang i antallet af lovforslag og dermed også afgivne høringsvar.

3

Ca. 30 pct. af lovforslag fremsat i Folketingsåret 2022/2023 vurderes at have implementeringskonsekvenser for det offentlige i en sådan grad, at sekretariatet har anmodet om at få det i høring.

I det efterfølgende præsenteres konklusionerne nærmere.

3. Indsatsen for at gøre lovgivningen digitaliseringsklar

3.1 Andel af lovforslag med implementeringskonsekvenser for offentlige myndigheder

Sekretariat for digitaliseringsklar lovgivning screener hvert år lovprogrammet for det kommende Folketingsår. I den forbindelse vurderer sekretariatet hvilke lovforslag, der har implementeringskonsekvenser for offentlige myndigheder i en sådan grad, at sekretariatet skal have lovforslaget i høring, hvorefter sekretariatet afgiver et høringssvar. Antallet af lovforslag med implementeringskonsekvenser afspejler derfor, hvor mange lovforslag sekretariatet har afgivet høringssvar til. De relevante lovforslag sendes i løbet af folketingsåret i præhøring hos sekretariatet med henblik på at kvalificere ministeriernes vurdering af lovforslagets offentlige implementeringskonsekvenser og for at sikre, at det enkelte lovforslag i videst mulig udstrækning er udformet i overensstemmelse med principperne for digitaliseringsklar lovgivning.

Særligt relevante lovforslag udtages til tidlig dialog. Det betyder konkret, at sekretariatet tilbyder vejledning og sparring undervejs i udarbejdelsen af lovforslaget. Dette bidrager til at sikre, at principperne for digitaliseringsklar lovgivning indtænkes fra start, og at de implementeringskonsekvenser der følger af lovforslaget, bedst muligt belyses og håndteres.

Andelen af fremsatte lovforslag, som under screeningen af lovprogrammet er vurderet til at have implementeringskonsekvenser for det offentlige i en sådan grad, at sekretariatet skal have dem i høring, fremgår af tabel 1. En sammenligning mellem Folketingsåret 2022/2023 og 2021/2022 på andelen af lovforslag, som vurderes at have implementeringskonsekvenser, fremgår desuden af tabel 2.

I Folketingsåret 2022/2023 blev 187 lovforslag vurderet, mens det tilsvarende antal det foregående år var 237 (se tabel 2). I nogle tilfælde har sekretariatet afgivet høringssvar til lovforslag, som efterfølgende er bortfaldet inden fremsættelsen. Det ses eksempelvis på Miljøministeriets område, hvor der er afgivet dobbelt så mange høringssvar, som der er fremsat lovforslag.

Som følge af folketingsvalget i 2022, er mange lovforslag bortfaldet inden fremsættelse, hvilket har påvirket det samlede antal lovforslag, hvortil der er afgivet høringssvar. Derfor ses en betydelig nedgang i

det faktiske antal lovforslag, der vurderes at have implementeringskonsekvenser i en sådan grad, at sekretariatet skal have dem i høring: I folketingsåret 2022/2023 vurderedes 57 lovforslag, at have sådanne implementeringskonsekvenser, hvor det tilsvarende antal for det foregående folketingsår var 76.

Til gengæld vurderes stort set samme andel af de fremsatte lovforslag at have implementeringskonsekvenser for det offentlige. Tabellen viser at sekretariat for digitaliseringsklar lovgivning har vurderet, at 30 pct. af de fremsatte lovforslag har implementeringskonsekvenser for offentlige myndigheder i et omfang, hvor sekretariatet skal afgive høringssvar til lovforslaget. I det foregående Folketingsår 2021/2022 var den tilsvarende andel 32 pct.

Tabel 1 Andel af fremsatte lovforslag med implementeringskonsekvenser fordelt på ministerier, folketingsåret 2022/2023

Ministerium	Antal fremsatte lovforslag	Antal lovforslag, som vurderes at have implementeringskonsekvenser	Andel i pct.	Andel i pct. i folketingsåret 2021/2022
Beskæftigelsesministeriet	17	11	65 pct.	33 pct.
Børne- og Undervisningsministeriet	14	2	14 pct.	26 pct.
Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet*	2	2	100 pct.	-
Erhvervsministeriet	24	5	21 pct.	45 pct.
Finansministeriet	8	0	0 pct.	0 pct.
Forsvarsministeriet	3	0	0 pct.	0 pct.
Indenrigs- og Sundhedsministeriet*	13	2	15 pct.	40 pct.
Justitsministeriet	11	0	0 pct.	28 pct.
Kirkeministeriet	7	1	14 pct.	0 pct.
Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet	10	4	40 pct.	33 pct.
Kulturministeriet	6	1	17 pct.	40 pct.
Miljøministeriet	2	4	200 pct.	17 pct.
Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri	5	2	40 pct.	57 pct.
Skatteministeriet	30	10	33 pct.	50 pct.
Social-, Bolig- og Ældreministeriet***	15	7	47 pct.	50 pct.
Statsministeriet	0	0	0 pct.	0 pct.

Transportministeriet	6	2	33 pct.	13 pct.
Uddannelses- og Forskningsministeriet	3	0	0 pct.	17 pct.
Udenrigsministeriet	0	0	0 pct.	0 pct.
Udlændinge- og Integrationsministeriet	11	4	36 pct.	39 pct.
Økonomiministeriet	0	0	0 pct.	0 pct.
Total	187	57	30 pct.	32 pct.

Kilde: Egen udarbejdelse pba. driftsstatistik. Kilde til antal fremsatte lovforslag: <https://www.ft.dk/dokumenter/dokumentlister/lovforslag>.

* Ministeriet er nyoprettet i regeringen Mette Fredriksen II, og har derfor kun været en del af anden samling i indeværende Folketingsår.

**Er kombineret med tallene fra Indenrigs- og Boligministeriet fra forrige regering (Mette Frederiksen I).

*** Er kombineret med tallene fra Social- og Ældreministeriet fra forrige regering (Mette Frederiksen I).

Tabel 2 Sammenligning af fremsatte lovforslag med implementeringskonsekvenser i folketingsåret 2021/2022 med folketingsåret 2022/2023

	Folketingsåret 2021/2022	Folketingsåret 2022/2023	Nedgang i procent
Antal lovforslag, som vurderes at have implementeringskonsekvenser	76	57	25 pct.
Total antal lovforslag	237	187	21 pct.

Kilde: Egen udarbejdelse pba. driftsstatistik. Kilde til antal fremsatte lovforslag: <https://www.ft.dk/dokumenter/dokumentlister/lovforslag>.

3.2 Ministeriernes overholdelse af seks ugers-fristen

Lovforslag med implementeringskonsekvenser skal så vidt muligt sendes i præhøring hos sekretariatet 6 uger før den offentlige høring. Det er vigtigt, at lovforslagene modtages rettidigt, da det giver ministerierne tilstrækkelig tid til at indarbejde anbefalinger fra sekretariatets høringssvar.

Tabel 3 illustrerer hvor ofte ministerierne sender lovforslag rettidigt i høring. I Folketingsåret 2022/2023 er 24 pct. af lovforslagene modtaget rettidigt, hvilket er på niveau med de foregående år.

Tabel 3 Andel af rettidig afsendte lovforslag

Folketingsår	Antal lovforslag modtaget i høring, der efterfølgende er sendt i offentlig høring.	Modtaget rettidigt	Rettidig andel
2022/2023	50	12	24 pct.
2021/2022	76	17	22 pct.
2020/2021	97	28	29 pct.
2019/2020	100	10	10 pct.
2018/2019	118	26	22 pct.

Kilde: Egen udarbejdelse pba. driftsstatistik.

3.3 Ministeriernes indarbejdelse af anbefalinger fra høringsvar

I forbindelse med udarbejdelsen af denne rapport er de udkast til lovforslag, som ministerierne har sendt i høring, blevet sammenlignet med den endelige udgave, der efterfølgende er blevet fremsat for Folketinget. Formålet med sammenligningen har været at fastslå, om de konkrete anbefalinger fra høringsvaret er afspejlet i det lovforslag, der efterfølgende er fremsat for Folketinget.

Det fremgår af tabel 4, at ministerierne i Folketingsåret 2022/2023 i 19 pct. af tilfældene ikke indarbejder anbefalingerne i sekretariatets høringsvar, mens de omvendt indarbejdes helt eller delvist i 71 pct. af tilfældene.

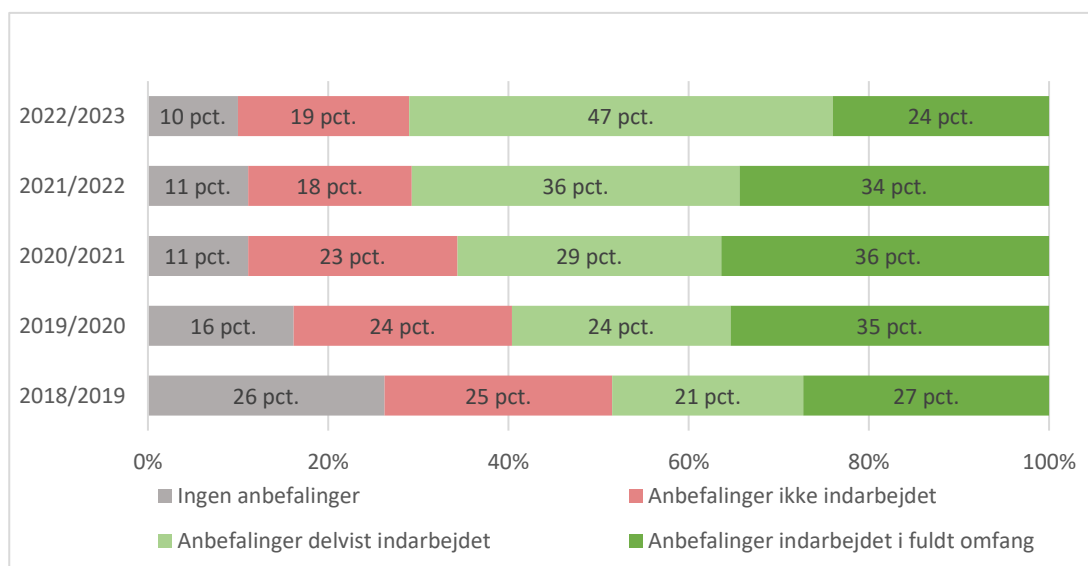
Det bemærkes, at det lave antal høringsvar skyldes, at valget til Folketinget i 2022 har ført til, at mange planlagte lovforslag ikke blev fremsat eller evt. er blevet udskudt til folketingsåret 2023/2024.

Tabel 4 oversigt over indarbejdede anbefalinger fordelt på år

Folketingsår	Totale antal fremsatte lovforslag, hvortil der er afgivet høringsvar	Ingen anbefalinger	Anbefalinger ikke indarbejdet	Anbefalinger delvist indarbejdet	Anbefalinger indarbejdet i fuldt omfang
2022/2023	42	10 pct.	19 pct.	47 pct.	24 pct.
2021/2022	76	11 pct.	18 pct.	36 pct.	34 pct.
2020/2021	87	11 pct.	23 pct.	29 pct.	36 pct.
2019/2020	78	16 pct.	24 pct.	24 pct.	35 pct.
2018/2019	111	26 pct.	25 pct.	21 pct.	27 pct.

Kilde: Egen udarbejdelse pba. driftsstatistik.

Figur 2 Diagram over udviklingen i indarbejdelse af høringsvar

Kilde: Egen udarbejdelse pba. driftsstatistik.

Som figur 2 illustrer, indarbejder ministerierne i høj grad sekretariatets anbefalinger. Tendensen fortsætter i Folketingsåret 2022/2023.

Metoderedegørelse

I arbejdets indledende fase har der været foretaget desk research i form af komparative deep dives til belysning af effekten af høringssvar sendt i Folketingsåret i 2022/2023. Dette er gjort ved at sammenligne lovforslag, som er modtaget i høring, med det lovforslag, som senere er fremsat for Folketinget.

Analysen har haft til formål at fastslå i hvilket omfang, de konkrete anbefalinger i sekretariatets høringssvar efterfølgende er blevet indarbejdet helt eller delvist i det fremsatte lovforslag. Vurderingen af, om de konkrete anbefalinger i høringssvaret er blevet taget til følge, er sket som en skønsmæssig vurdering.

Udarbejdelsen af årsrapporten er herudover sket med udgangspunkt i sekretariatets egen driftsstatistik.